

ΚΘΑ II – Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Ενότητα 8: Η κοινωνική αναγνώριση της παιδικής ηλικίας

Ελένη Χοντολίδου
Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Τι είναι η παιδική ηλικία; 1/3

- Είναι κάτι περισσότερο από βιολογία.
- Σχετίζεται με την τάξη και το φύλο. Αυτοί οι παράγοντες καθορίζουν πώς θα είναι η παιδική μας ηλικία.

Τι είναι η παιδική ηλικία; 2/3

- Βιολογικά χαρακτηριστικά: μικρό.
- Κοινωνικά: εξαρτώμενο.
- Κοινωνικές εμπειρίες: αυτές κάνουν τη διαφορά.

Τι είναι η παιδική ηλικία; 3/3

Η παιδική ηλικία διαφέρει από πολιτισμό σε πολιτισμό και στον ίδιο πολιτισμό παρουσιάζει εξέλιξη.

Πώς ορίζεται η παιδική ηλικία;

Σε αντίθεση με την ενηλικίωση.

Εγκαθιδρύονται θεσμοί προστασίας και οριοθέτησης της παιδικής ηλικίας.

Πώς ορίζεται το παιδί;

- Ατελής ενήλικας.
- Το παιδί δρα με βάση τις φυσικές του προδιαθέσεις.
- Το σχολείο και οι θεσμοί κοινωνικοποιούν το παιδί και το εντάσσουν στην κοινωνία των ενηλίκων.

Η «επινόηση» της παιδικής ηλικίας 1/2

Φιλίπ Αριές, *Αιώνες παιδικής ηλικίας*,
1960.

Μέχρι τον 18^ο το παιδί είναι μικρός
ενήλικας, δεν υπάρχει θέση για την
παιδική ηλικία.

17^{ος}: Το σχολείο αντικαθιστά τη μαθητεία.

Η οικογένεια αλλάζει.

Η «επινόηση» της παιδικής ηλικίας

2/2

Τον 16^ο και 17^ο το παιδί αποκτά τα δικά του ρούχα.

Αλλάζει η στάση των γονιών προς τα παιδιά: αρχίζουν να παίζουν μαζί τους, να ενδιαφέρονται για την εκπαίδευσή τους.

Lloyd Mause 1/2

Ιδρυτής και συντάκτης του περιοδικού
Παιδική ηλικία.

«Η ιστορία της παιδικής ηλικίας είναι ένας
εφιάλτης από τον οποίον πρόσφατα
έχουμε αρχίσει να ξυπνάμε».

Διαφωνεί με τον Aries περί επινόησης της
παιδικής ηλικίας.

Lloyd Mause 2/2

- Παιδοκτονικός τρόπος ανατροφής (έως 4^{ος}).
- Τρόπος εγκατάλειψης (4^{ος} -13^{ος}).
- Αμφίρροπος τρόπος (και ξυλοδαρμός και ενδιαφέρον για τη μόρφωσή τους) (14^{ος}-17^{ος}).
- Παρεμβατικός τρόπος (18^{ος}), τιμωρίες.
- Τρόπος κοινωνικοποίησης (19^{ος} -20^{ος}).
- Βοηθητικός τρόπος ανατροφής (20^{ος} και εξής).

Η παιδική ηλικία στην εποχή των νέων τεχνολογιών 1/2

- Neil Postman: η παιδική ηλικία φθάνει στο απόγειό της μεταξύ 1850 και 1950.
- Ένταξη στο σχολείο.
- Παιδικά ρούχα, έπιπλα, βιβλία προσαρμοσμένα στα παιδιά.
- Μετά την ανακάλυψη της τυπογραφίας τα παιδιά ενηλικιώνονται μέσω της μόρφωσης που αποκτάται στις σχολικές διαδικασίες.

Η παιδική ηλικία στην εποχή των νέων τεχνολογιών 2/2

Τηλεόραση:

- Απώλεια του αισθήματος της ντροπής.
- Γλωσσική έκφραση.
- Βίαιος τρόπος εισαγωγής στον κόσμο των ενηλίκων.

Η παιδική εκμετάλλευση

- Μεγάλη παιδική θνησιμότητα.
- Παιδική εργασία και εκμετάλλευση (250 εκατομμύρια παιδιά, επισήμως καταγεγραμμένα 73, 250 ηλικίας 5-14, 8 κυκλώματα πορνείας και παράνομης διακίνησης).

Unicef κατάσταση παιδιών 2005

- 640 χωρίς ικανοποιητική στέγη.
- 500 χωρίς πρόσβαση σε συνθήκες υγιεινής.
- 400 χωρίς πόσιμο νερό.
- 300 χωρίς πληροφόρηση.
- 270 χωρίς υπηρεσίες υγείας.
- 140 (κυρίως κορίτσια) δεν έχουν πάει ποτέ στο σχολείο.
- 90 υποσιτίζονται.
- 1.8 σκοτώθηκαν σε πολέμους από το 1990.
- 20 πρόσφυγες λόγω πολέμων.
- 15 ορφανά λόγω AIDS.

Προβλήματα

- Το 2006 κάτω από 10 τα παιδιά που πεθαίνουν πριν τα 5α τους γενέθλια.
- 143 υποφέρουν από υποσιτισμό.
- 27% πνευμονία και ελονοσία.
- 1,5 από διαρροϊκές ασθένειες.
- 250.000 υπηρετούν στο στρατό.
- 115 δεν πηγαίνουν στο σχολείο (53% κορίτσια).

Παιδί – Εργασία

- Δεν είναι έννοιες ασυμβίβαστες.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελένη Χοντολίδου.
«ΚΘΑ ΙΙ. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Η κοινωνική αναγνώριση της παιδικής ηλικίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS293/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

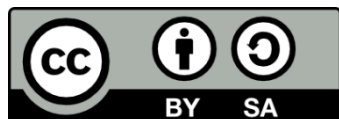
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Αντώνης Χατζηχρήστος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό Εξάμηνο 2012-2013>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

